

Dosarul nr. 2ra-567/2022
2-18186712-01-2ra-18042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, I. Dutca, A. Malii)

Î N C H E I E R E

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Municipală
„Regia Transport Electric”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Beregoi Nadejda și Valentina Nanu împotriva Întreprinderii Municipale „Regia
Transport Electric”, intervenient accesoriu Victor Lifciu cu privire la constatarea
vinovăției angajatorului în producerea accidentului de muncă, încasarea
indemnizației unice de deces, a prejudiciului moral, cheltuielilor de înmormântare,
împotriva deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 septembrie 2018, Nadejda Beregoi și Valentina Nanu au depus cerere
de chemare în judecată împotriva ÎM „Regia Transport Electric”, intervenient
accesoriu Victor Lifciu, prin care au solicitat constatarea vinovăției ÎM „Regia
Transport Electric” în producerea accidentului de muncă, încasarea de la ÎM
„Regia Transport Electric” a indemnizației unice pentru decesul lui Victor Beregoi,
în sumă de 667 836 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei
pentru Nadejda Beregoi, repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei
pentru Valentina Nanu, încasarea sumei de 31 663,44 de lei cu titlu de cheltuieli
pentru înmormântare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 28 octombrie 2016, Victor Beregoi,
soțul și tatăl reclamantelor, fiind salariatul ÎM „Regia Transport Electric”, a suferit
un accident de muncă în urma căruia a decedat la 05 noiembrie 2016. Conform
prevederilor Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații
sau instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau
decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau a unei afecțiuni
profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993,
angajatorul urmează să achite reclamantelor o indemnizație unică de deces din
accident de muncă în cuantum de 667 836 de lei. În rezultatul decesului lui Victor

Beregoi, familia acestuia a suportat cheltuieli semnificative pentru înmormântare, conform bonurilor de plată deținute aceste cheltuieli constituiau 31 663,44 de lei.

Au relatat reclamantele că deoarece Victor Beregoi a decedat din cauza vinovăției angajatorului, acestora le-a fost cauzat suferințe fizice și psihice pe care le-au îndurat și le îndură, angajatorul este ținut să le repare și prejudiciul moral cauzat, deoarece este vinovat în producerea accidentului de muncă fiindcă nu a comunicat imediat despre producerea accidentului, deși legislația stabilește în sarcina angajatorului, o astfel de obligație.

Din conținutul răspunsului Inspectoratului Muncii, rezultă că acesta a fost sesizat despre producerea accidentului de muncă la 31 octombrie 2016, ora 10:00, iar în opinia reclamantelor, anunțarea tardivă a Inspectoratului Muncii despre accidentul de muncă s-a făcut cu scopul ca angajatorul să câștige timp pentru a crea o aparență de conformitate a tuturor cerințelor de securitate în muncă.

Reclamantele au susținut că potrivit celor constatate de Inspectoratul Muncii, vinovat de încălcarea actelor normative din domeniul muncii, a fost recunoscut inclusiv și defunctul, care se afla în stare de ebrietate la locul de muncă, încălcând astfel prevederile instrucțiunii de securitate și sănătăți în muncă, însă, fișa personală de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, a fost falsificată prin contrafacerea semnăturilor defunctului și prin includerea posterioară accidentului cu pixul în șirul de numere în rubrica „Materialul predat” din fișa Instrucțiunii nr. 80, deși în rubrica „Semnătura muncitorului instruit” există doar o singură semnătură, iar numărul de rânduri destinat pentru prima rubrică este egal cu numărul de rânduri din a doua rubrică. În opinia reclamantelor, fișa personală de instruire în domeniul securității și sănătăți urmează a fi apreciată critic, deoarece, aceasta a fost completată greșit și cu încălcarea dispozițiilor Regulamentului.

Au menționat reclamantele că pe lângă faptul că fișa a fost alterată prin acțiunile angajatorului, nu toate semnăturile care se pretind a fi făcute de decedat sunt ale lui. Mai mult, prin procesul-verbal întocmit de Inspectoratul Muncii s-a constatat și vinovăția lui Victor Lifciu, șef atelier de reparație mecanică, care insuficient a efectuat controlul asupra respectării de către salariații din subordine a disciplinei de muncă și tehnica securității de muncă.

Prin hotărârea din 11 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Beregoi și Valentina Nanu împotriva ÎM „Regia Transport Electric”, intervenient accesoriu Victor Lifciu, cu privire la constatarea vinovăției angajatorului în producerea accidentului de muncă, încasarea indemnizației unice de deces, repararea prejudiciului moral.

La 23 martie 2020, Nadejda Beregoi și Valentina Nanu, fiind reprezentate de avocatul Dumitru Codreanu, au contestat cu apel hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 04 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Nadejda Beregoi și Valentina Nanu și s-a menținut hotărârea din 11 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 02 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Dumitru Codreanu în interesele Nadejdei Beregoi și Valentinei Nanu, casată integral decizia de 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de reprezentantul apelanților Beregoi Nadejda, Nanu Valentina, avocatul Dumitru Codreanu, s-a casat hotărârea din 11 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a adoptat o hotărâre nouă prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Beregoi și Valentina Nanu împotriva ÎM „Regia Transport Electric”, intervenient accesoriu Victor Lifciu.

S-a încasat de la ÎM „Regia Transport Electric”, în beneficiul Nadejdei Beregoi suma de 166 959 de lei, cu titlu de indemnizație unică pentru deces a angajatului Beregoi Victor, suma de 7 915,86 de lei, cu titlu de cheltuieli de înmormântare, suma de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4 070 de lei, cu titlu de cheltuieli de efectuare a expertizei, iar în total suma de 188 944,86 de lei.

S-a încasat de la ÎM „Regia Transport Electric”, în beneficiul Valentinei Nanu suma de 166 959 de lei, cu titlu de indemnizație unică pentru deces a angajatului Beregoi Victor, suma de 7 915,86 de lei, cu titlu de cheltuieli de înmormântare și suma de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 184 874, 86 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

S-a încasat de la ÎM „Regia Transport Electric”, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 10 592 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, probele prezentate de către Beregoi Nadejda și Nanu Valentina în susținerea pretențiilor solicitate atestă fără echivoc legătura causală dintre quantumul prejudiciului material pretins și fapta prejudiciabilă săvârșită parțial cu vinovăție de către ÎM „Regia Transport Electric”. Ținând cont de cele evocate Colegiul a admis parțial cererea de apel declarată de avocatul Codreanu Dumitru, în interesele Nadejdei Beregoi și Valentinei Nanu, cu încasarea în beneficiul acestora a indemnizației unice pentru deces din accident de muncă a angajatului Beregoi Victor din contul ÎM „Regia Transport Electric” în quantumul procentual proporțional vinovăției constatate și anume 50%, ceea ce constituie 333 918 de lei, sumă care urmează a fi dispusă spre încasare în părți egale în beneficiul Nadejdei Beregoi și Valentinei Nanu, în quantum de 166 959 de lei pentru fiecare.

A reținut Curtea de Apel Chișinău că, Beregoi Nadejda și Nanu Valentina au prezentat probe ce ar confirma temeinicia pretențiilor cu privire la compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu înmormântarea, anume bonurile fiscale în sumă totală de 31 663,44 de lei. Astfel, Colegiul a considerat necesar de a încasa din contul ÎM „Regia Transport Electric” în beneficiul Nadejdei Beregoi și Valentinei Nanu a sumei de 15 831,72 de lei, în proporție de 50 % din quantumul solicitat proporțional vinovăției constatate supra, ceea ce constituie 7 915, 86 de lei pentru fiecare.

Cu referire la prejudiciul moral și rezultând din suferințele morale cauzate Nadejdei Beregoi și Valentinei Nanu, instanța de apel a considerat oportună diminuarea sumei prejudiciului moral solicitat de apelanți și a dispus încasarea a câte 10 000 de lei pentru fiecare, ca fiind o compensație echitabilă și proporțională prejudiciului suferit. Totodată, fiind admisă și solicitarea cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei în sumă de 4 070 de lei.

La 02 martie 2022, ÎM „Regia Transport Electric”, a declarat recurs împotriva

deciziei instanței de apel din 06 octombrie 2021 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat că, argumentarea instanței de apel, precum că ÎM „Regia Transport Electric” insuficient a efectuat controlul privind respectarea normelor, cerințelor de securitate și sănătate în muncă, cu trimitere la procesul-verbal întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii, este una subiectivă. În cazul depistării faptului consumului de băuturi alcoolice la serviciu, față de persoanele în cauză se aplică sancțiuni disciplinară, iar în ziua respectivă aceștia sunt înlăturați de la serviciu pentru a evita cazuri similare cu Beregoi Victor.

Menționează recurentul că, angajații care intenționează să consume alcool o fac camuflat, pentru a se eschiva de la sancțiuni disciplinare. Mai mult, accidentul de muncă s-a produs nu în rezultatul exercitării atribuțiilor de serviciu sau lipsei de cunoștințe profesionale, dar din cauza iresponsabilității personale, care se prezumă ca fiind o normă bine cunoscută de toate persoanele, care sunt conștiente despre interzicerea consumului băuturilor alcoolice la locul și în timpul de muncă.

Consideră că, accidentul de muncă s-a produs doar din vina lui Beregoi Victor, care a consumat alcool în pauza de masă, iar ÎM „Regia Transport Electric” a fost în imposibilitate să cunoască despre fapta comisă de către decedat.

De asemenea, este inexplicabil și motivul instanței de apel privind atribuirea ÎM „Regiei Transport Electric” a răspunderii în mărime de 50% pentru producerea accidentului de muncă, pe când art. 18 alin. (4) din Legea nr. 186 din 10 iulie 2008 cu privire la securitate și sănătate în muncă, menționează că, dacă reducerea capacității de muncă sau decesul lucrătorului a survenit în urma unui accident de muncă nu numai din vina unității ci și a accidentatului, se aplică răspunderea mixtă conform legii și mărimea indemnizației unice se reduce în dependentă de gradul de vinovăție a accidentatului.

La 18 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de ÎM „Regia Transport Electric”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 104, vol. 2).

La 26 aprilie 2022, Beregoi Nadejda, Nanu Valentina, reprezentată de avocatul Dumitru Codreanu, a depus referință la cererea de recurs depusă de ÎM „Regia Transport Electric”, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 octombrie 2021. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la data de 17 ianuarie 2022 (f.d. 95, vol.2).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că ÎM „Regia Transport Electric”, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 02 martie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept

național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către ÎM „Regia Transport Electric”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh